

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به منظور شناسایی نقاط قوت یا ضعف احتمالی آنها در این زمینه

آذین رضوان (نویسنده مسئول)

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی
a_rezvan2003@yahoo.com

مرتضی کوبی

استاد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز
kokabi@scu.ac.ir

زاهد بیگدلی

biqdeli@scu.ac.ir
استاد گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز
تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۲/۲۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۸/۵/۱۴

چکیده

این پژوهش به بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف احتمالی آنان می‌پردازد. جامعه‌ی آماری این پژوهش تمامی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان می‌باشند. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌ی محقق‌ساخته، مشتمل بر ۴۴ سؤال استفاده شده است. روش پژوهش پیمایشی و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS و آمار توصیفی استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان داد که اکثریت افراد جامعه‌ی آماری را زنان، در گروه سنی زیر ۳۵ سال و با مدرک تحصیلی کاردانی تشکیل می‌دهند. بررسی کلی یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در درک صحیح نیاز اطلاعاتی‌شان در سطحی مطلوب، راهبردهای جستجوی اطلاعات به صورت چاپی در سطحی متوسط، راهبردهای جستجوی اطلاعات به صورت الکترونیکی در سطحی نامطلوب، استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته در سطحی نامطلوب، استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های بحث و خبری در اینترنت در سطحی نامطلوب، استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی در سطحی نامطلوب، طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات در سطحی نامطلوب، توانایی ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید در سطحی مطلوب، ارزیابی نتیجه‌ی فرایند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی‌شان در سطحی مطلوب، استفاده‌ی خلاق و مناسب از فناوری در جهت تولید محصولات و عمل کردهای نوین در سطحی متوسط، میزان پابندی به مسئله‌ی حقّ مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات در سطحی مطلوب، سازماندهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی در سطحی متوسط، تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات در سطحی متوسط و تعیین میزان مشورت با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات در سطحی نامطلوب قرار دارد. هم‌چنین یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در وضعیت مناسب و مطلوبی نمی‌باشد. در پایان به منظور بهبود وضعیت موجود پیش‌نهادهایی ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: سواد اطلاعاتی، کتابداران کتابخانه‌های عمومی، استان خوزستان.



مقدمه

امروزه تمام جوامع بشری به ارزش اطلاعات پی برده‌اند و به نقش آن در توسعه ملی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی واقف هستند. با فناوری‌های نوین در دهه‌های اخیر در تولید، توزیع، انتقال و کاربرد اطلاعات تغییرات شگرفی ایجاد شده، محیط‌های اطلاعاتی جدیدی به وجود آمده و اطلاعات هم از لحاظ حجم و هم از لحاظ شکل و قالب، تغییرات و گسترده‌گی فراوانی یافته است. انسان‌های جهان امروز در دریایی متلاطم از اطلاعات، غوطه‌ور هستند، دریایی که دستیابی به مهم‌ترین، مفیدترین و مؤثرترین اطلاعات در آن کاری بس سخت و دشوار است و در این میان تنها جوامعی موفق هستند که افراد آن جامعه، ارزش اطلاعات را تشخیص دهند، همیشه به یادگیری تمایل داشته باشند، به پیدا کردن و تحلیل اطلاعات قادر باشند، محتوای اطلاعات را با دید انتقادی ارزیابی کنند و بتوانند با ادغام اطلاعات جدید و قدیم، دانش نو بسازند.

انجام این امر مهم از طریق سواد اطلاعاتی امکان‌پذیر است. لذا کسب مهارت‌های سواد اطلاعاتی از اساسی‌ترین نیازهای زندگی در جامعه‌ی اطلاعاتی است که اساس رشد و شکوفایی جامعه را مهیا می‌سازد. در حال حاضر تمام کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، به نحوی مسئولیت آموزش و تقویت سواد اطلاعاتی جامعه‌ی تحت پوشش خود را بر عهده دارند و کتابداران به دلیل ماهیت حرفه‌ای خود، مناسب‌ترین افراد در آموزش سواد اطلاعاتی هستند و کتابخانه‌های عمومی که به عنوان نهادهایی عمومی و آموزشی در بطن جامعه قرار دارند، وظیفه‌ی آموزش و ایجاد مهارت‌های سواد اطلاعاتی به یکایک افراد جامعه را به عهده دارند. در نتیجه اگر کتابداران کتابخانه‌های عمومی افرادی باسواد اطلاعاتی نباشند هم به عنوان شهروندان جامعه‌ی اطلاعاتی نمی‌توانند افرادی موفق باشند و هم نقش آنها به عنوان مروجان و آموزش‌دهندگان سواد اطلاعاتی مخدوش خواهد شد.

بیان مسأله

در طول تاریخ، زندگی انسان‌ها همواره دستخوش تغییرات بسیاری بوده است. یکی از مهمترین تغییرات، رشد و گسترش روزافزون فناوری‌های نوین اطلاعاتی بوده که تمام بخش‌های زندگی بشر را متحول نموده و نهادها و سازمان‌های عمومی و خصوصی را تحت



بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

تأثیر قرار داده است. کتابخانه‌های عمومی به عنوان نهادهای عمومی و مردمی که در بطن جامعه قرار دارند، در معرض این تغییرات قرار دارند. از این رو کتابداران به سبب ماهیت شغلی خود علاوه بر این که باید پذیرای تحولات باشند و همزمان و هماهنگ با آنها، خدمات و نحوه ارائه خدمات خود را تغییر دهند، تا بتوانند پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی شهروندان باشند. امروزه با ظهور فن‌آوری‌های نوین اطلاعاتی و چالش‌های جوامع اطلاعاتی، نقش سنتی کتابخانه‌های عمومی تغییر یافته و کارکردهایی چون آموزش و ایجاد مهارت‌های سواد اطلاعاتی پررنگ‌تر شده‌اند. از این رو کتابداران کتابخانه‌های عمومی باید پیش از همه، خود به این مهارت‌ها مجهز باشند. کتابداری که دارای سواد اطلاعاتی نباشد، هرگز هدایتگر مناسبی برای کاربران کتابخانه محسوب نمی‌شود. لذا با توجه به جایگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی در آموزش و ترویج سواد اطلاعاتی به اقشار گوناگون جامعه از هر سن، جنس، موقعیت اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تحصیلی و نقش آنها در پرورش شهروندانی موفق در جامعه‌ای موفق، این پژوهش به بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استان خوزستان می‌پردازد تا نقاط قوت یا ضعف احتمالی شناسایی، نقاط قوت تقویت و برای از بین بردن نقاط ضعف، راهکارهایی پیشنهاد شود.

اهمیت و ضرورت پژوهش

با نگاهی بر آنچه که در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌گذرد، می‌توان دریافت که در سال‌های اخیر مبحث سواد اطلاعاتی از موضوعاتی بوده که توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. پژوهش‌ها، مقاله‌ها و پایان‌نامه‌های بسیاری که در این زمینه نوشته می‌شوند و همایش‌هایی که در این خصوص برگزار می‌شوند همه بیانگر اهمیت و ضرورت سواد اطلاعاتی هستند. از طرف دیگر، از آنجا که افزونگی اطلاعات یکی از مشکلات جاری زندگی بشر امروزی است و گزینش بهینه آن برای پیشبرد و توسعه در کم‌ترین زمان و با کم‌ترین هزینه کاری بسیار دشوار است و سواد اطلاعاتی می‌تواند در این مورد کمکی باشد، لذا تأکید بر یادگیری و ایجاد مهارت در این زمینه اجتناب‌ناپذیر است. بنابراین با توجه به اهمیت موضوع سواد اطلاعاتی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی از یک سو و اهمیت نقش کتابداران کتابخانه‌های عمومی در ارتقاء و ترویج مهارت‌های سواد اطلاعاتی در جامعه از سوی دیگر، و



همچنین خالی بودن جای چنین پژوهشی در میان پژوهش‌های نسبتاً اندک انجام شده در این زمینه، این پژوهش سعی دارد میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان را بررسی و جایگاه فعلی آنان را در زمینه‌ی آموزش سواد اطلاعاتی در سطح جامعه شناسایی کند تا با استفاده از نتایج حاصل شده از یک سو، نقاط قوت، تقویت و کاستی‌ها از بین برده شوند و از سوی دیگر، از این طریق به طور غیر مستقیم به شهروندان جامعه‌ی استفاده کننده از کتابخانه‌های عمومی کمک شود.

پرسش‌های پژوهش

میزان مهارت کتابداران عمومی استان خوزستان در:

۱. تشخیص نیازهای اطلاعاتی شان به چه میزان است؟
۲. استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی در چه حد است؟
۳. استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی در چه حد است؟
۴. استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته در چه حد است؟
۵. استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت در چه حد است؟
۶. استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی در چه حد است؟
۷. طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات در چه حد است؟
۸. ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید در چه حد است؟
۹. ارزیابی نتیجه‌ی فرآیند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی شان در چه حد است؟
۱۰. استفاده خلاق و مناسب از فناوری در جهت تولید محصولات و عمل کردهای نوین در چه حد است؟
۱۱. میزان مهارت در میزان پابندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیتهای قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات در چه حد است؟
۱۲. سازماندهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی در چه حد است؟

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

۱۳. تشخیص و تعیین نکات اصلی موجود در منابع اطلاعاتی به چه میزان است؟
۱۴. میزان مشورت با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات در چه حد است؟

تعاریف عملیاتی

برای درک بهتر مفاهیم مطرح شده در سؤال‌های پژوهش در این بخش تعریف‌های عملیاتی مربوط به بعضی از مفاهیم اصلی مطرح شده ارائه می‌شود:

در این پژوهش سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان، معادل مهارت آنها در درک درست نیاز اطلاعاتی‌شان، راهبردهای جستجوی اطلاعات، مکان‌یابی و دستیابی به اطلاعات، استفاده‌ی مؤثر از اطلاعات، ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی‌شان، توانایی ارزیابی نتیجه‌ی فرآیند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی‌شان می‌باشد از این رو سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان، میانگین نمراتی است که افراد در پاسخ به ۴۴ پرسش پرسشنامه به دست می‌آورند.

منظور از کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان کتابخانه‌هایی هستند که زیر نظر نهاد کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به ارائه‌ی خدمات می‌پردازند.

منظور از کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان نیز افرادی هستند که طبق حکم کارگزینی، پست سازمانی آنها کتابدار است، الزاماً دوره‌های ICDL را گذرانده و در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان مشغول به فعالیت باشند.

پیشینه‌ی پژوهش

در بررسی که پژوهشگران به عمل آوردند مشخص شد که پژوهش‌های نسبتاً اندکی در زمینه‌ی سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی در جهان و بالاخص در ایران انجام شده است با این وجود در این بخش به بعضی از آثار منتشر شده در این زمینه که به طور نسبی با این پژوهش ارتباط داشته باشند اشاره می‌شود.

در ایران در طول سال‌های اخیر، موضوع سواد اطلاعاتی، به موضوعی مهم و بحث‌برانگیز تبدیل شده و آثار متنوعی در این زمینه منتشر شده است. برخی از آنها، از جمله طباطبایی



(۱۳۷۸)، صیامیان و شهرابی (۱۳۸۳) به بررسی اصول، مفاهیم و ویژگی‌های سواد اطلاعاتی پرداخته‌اند و برخی دیگر از جمله رحیمی و الماسی (۱۳۸۲)، بردستانی (۱۳۸۳)، حافظی و بختیاری (۱۳۸۳)، معرفت (۱۳۸۵)، فرج پهلوی و مرادی مقدم (۱۳۸۳) پژوهش‌هایی در مورد میزان سواد اطلاعاتی دانشجویان و اعضای هیأت علمی انجام داده‌اند و همگی بر ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی تأکید داشتند. پریخ و مقدس‌زاده (۱۳۷۸) در پژوهشی به بررسی چگونگی کسب سواد اطلاعاتی دانشجویان پرداختند. دانشجویان مورد بررسی در این پژوهش، نقش کتابداران را در آموزش سواد اطلاعاتی خود بسیار ناچیز دانسته بودند. فتاحی (۱۳۷۹) در مقاله‌ی خود به این نکته اشاره کرد که تحولات فن‌آوری در محیط کتابخانه‌ها بر روند فعالیت کتابداران تأثیر گذاشته است، اما از آنجایی که کتابداران خود با مقولات جدید فن‌آوری اطلاعات آشنایی کافی ندارند، توانایی آموزش به کاربران را نداشته و در مقابل استفاده از فن‌آوری‌های نوین مقاومت می‌کنند. در آثار مختلف منتشر شده در این زمینه راهکارهای متنوعی برای برطرف کردن این مشکل پیشنهاد شده است. اصلانی ملایری (۱۳۷۵) در پژوهشی به این نتیجه رسید که علت ضعف مهارت‌های سواد اطلاعاتی و اطلاع‌یابی در افراد و به‌خصوص دانشجویان، فقدان سرمایه‌ی آموزشی مناسب و نهادینه نشدن آموزش برای ارتقای سواد اطلاعاتی در محیط‌های آموزشی قبل از دانشگاه است. در خارج از ایران نیز پژوهش‌های متنوعی در این زمینه انجام شده است. موغان^۱ (۲۰۰۱)، استرن^۲ (۲۰۰۲)، پاول و کیس - اسمیت^۳ (۲۰۰۳)، راماکریشنا و وال مایک^۴ (۲۰۰۴) همگی به بررسی میزان سواد اطلاعاتی در گروه‌های مختلف دانشجویان، از جمله دانشجویان تحصیلات تکمیلی، یا دانشجویان جدیدالورود و ... پرداخته‌اند. نتایج پژوهش‌های این افراد نشان داد که اکثر دانشجویان، توانایی بالایی در درک نیاز اطلاعاتی خود نداشتند، توانایی آنها در سازمان‌دهی و بازیابی اطلاعات کم بود، سواد رایانه‌ای، دانش نرم‌افزاری و سخت‌افزاری آنها در حد مطلوبی نبود و توان آنها در استفاده از اینترنت نیز اندک بود. از جمله پیش‌نهادهای این پژوهشگران مواردی چون برگزاری برنامه‌های آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی و کارگاه‌های آموزشی آشنایی با کتابخانه، سیستم‌های بازیابی اطلاعات و آشنایی با رایانه بود. این

1. Maughan

2. Stern

3. Powll and Case-Smith

4. Ramakrishna and Walmike

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

پژوهشگران بر این نکته‌ی مهم تأکید داشتند که کتابداران بهترین افراد برای آموزش سواد اطلاعاتی و مهارت‌های آن به دانشجویان هستند. دیگر پژوهشگران از جمله فلاسپوهر^۱ (۲۰۰۳) و جلب واسر^۲ (۲۰۰۴) به ارائه‌ی مدل‌هایی برای طراحی و تهیه‌ی برنامه‌های آموزشی سواد اطلاعاتی پرداختند. شیلینگ^۳ (۲۰۰۶)، زوک^۴ (۲۰۰۶) و مور^۵ (۲۰۰۶) به بررسی راهکارهایی برای آموزش مهارت‌های سواد اطلاعاتی پرداخته و اثرات آن را بر عمل‌کرد تحصیلی دانشجویان مورد بررسی قرار دادند. بررسی نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌دهد که هر جا کتابداری با تحصیلات بالا و آگاه به مسائل روز کتابداری و اطلاع‌رسانی و آشنا به ملاک‌ها و معیارهای سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها مشغول باشد و به ارائه‌ی خدمات آموزشی بپردازد، تأثیر مثبتی بر عمل‌کرد تحصیلی دانشجویان نیز خواهد گذاشت و آن را به سطح مطلوب خواهد رساند. پژوهش‌هایی که توسط زوک^۴ (۲۰۰۵) و مور^۵ (۲۰۰۶) انجام شد بر اهمیت آموزش سواد اطلاعاتی به دانشجویان تأکید داشت و مسئولیت این آموزش را بر عهده‌ی کتابداران نهاده بود. ایو، گروت و اشمیت^۶ (۲۰۰۷) نیز در پژوهشی به بررسی، گسترش و بهبود روش‌هایی پرداختند که بر روند آموزش و یادگیری مراجعه‌کنندگان بزرگسال به کتابخانه‌های عمومی مؤثر بودند. نتایج پژوهش آنها نشان داد که کتابخانه‌ها نقش بسیار برجسته و چشمگیری در آموزش سواد اطلاعاتی و مهارت‌های آن به بزرگسالان دارند. آنها پیش‌نهاد کردند که کتابخانه‌های عمومی باید با حرکتی نوین، فعالیتهای آموزشی خود را از آموزشهای غیرفعال به سمت برنامه‌های آموزشی کتابخانه‌محور و فعال سوق دهند.

به طور کلی پس از بررسی متون و منابع مرتبط با سواد اطلاعاتی در داخل و خارج از ایران می‌توان گفت که تأکید همگی این متون بر نقش آموزشی کتابداران به عنوان اصلی‌ترین رکن آموزش سواد اطلاعاتی است. اگر آموزش سواد اطلاعاتی به دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها بر عهده‌ی کتابداران دانشگاهی و در سازمان‌ها، مؤسسات و ادارات بر عهده‌ی کتابداران کتابخانه‌های تخصصی باشد، آموزش سواد اطلاعاتی به یکایک افراد جامعه نیز باید بر عهده‌ی کتابداران کتابخانه‌های عمومی باشد. با توجه به جای خالی چنین پژوهشی در این بررسی سعی شده است وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی بررسی شود.

1. Flaspohr
5. Moor

2. Gelbwasser
6. Eve, Groot, and Schmidt

3. Schilling

4. Zuke

روش پژوهش

پژوهش حاضر که به بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان می‌پردازد، از نظر نوع، کاربردی و از نظر روش، پیمایشی است و از شیوه‌ی میدانی برای جمع‌آوری اطلاعات، نرم افزار آماری SPSS برای تحلیل داده‌ها و Excel برای ترسیم داده‌ها در قالب جدول و نمودار و در نهایت پاسخگویی به سؤال‌های پژوهش استفاده شده است. جامعه‌ی پژوهش شامل تمامی کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان است. که طبق حکم کارگزینی پست سازمانی آنها کتابدار بوده و الزاماً دوره‌های ICDL را گذرانده‌اند. در زمان انجام این پژوهش تعداد کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان ۱۹۰ نفر بود.

ابزار گردآوری اطلاعات مورد نیاز برای این پژوهش، پرسشنامه است. چون در بررسی‌هایی که در متون و منابع داخلی و خارجی انجام شد، پرسشنامه‌ای مناسب و فراخور پژوهش حاضر یافت نشد، پژوهشگر بر اساس سؤال‌های پژوهش، اهداف پژوهش و همچنین بر مبنای استاندارد مهارت‌های سواد اطلاعاتی ارائه شده توسط انجمن کتابخانه‌های دانشکده‌ای و پژوهشی^۱ و نیز مطالعه‌ی مقاله‌ها و متون فارسی و انگلیسی در حوزه‌ی سواد اطلاعاتی، پرسشنامه‌ای به منظور سنجش میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان تهیه کرد. این پرسشنامه شامل ۴۴ سؤال بسته در مقیاس لیکرت آماده شد که برای سنجش و بررسی ۱۴ پرسش اصلی پژوهش طراحی شده است.

برای سنجش روایی و پایایی پرسشنامه‌ی طراحی شده، ابتدا پرسشنامه بین ۳۰ نفر از کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان توزیع شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ^۲ ۰/۹۷ و روایی پرسشنامه نیز از طریق روش دونیم کردن^۳ و تعیین همبستگی سؤال‌های زوج و فرد ۰/۹۷ محاسبه شد.

یافته‌های پژوهش

در این قسمت هر یک از پرسش‌های چهارده گانه‌ی پژوهش مورد بررسی‌های آماری قرار

1. Association of College and Research Libraries (ACRL)
2. Cronbach's Alpha

3. Split-half Method

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

گرفته و نتایج در قالب جدول و نمودار ارائه شده‌اند. طبقه‌بندی نهایی به این صورت می‌باشد که مجموع نمره‌های به دست آمده در هر پرسش به صورت درجه‌بندی کلی نامطلوب (هیچ، بسیار کم، کم)؛ متوسط (متوسط) و مطلوب (زیاد و بسیار زیاد) محاسبه شده‌اند. پرسش ۱ پژوهش به درک صحیح کتابداران کتابخانه‌های عمومی از نیاز اطلاعاتی خود می‌پردازد.

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص توانایی درک صحیح کتابداران عمومی از نیاز اطلاعاتی

درک صحیح نیاز اطلاعاتی	تعداد	درصد
نامطلوب	۶	۳/۲
متوسط	۳۹	۲۰/۵
مطلوب	۱۴۵	۷۶/۳
کل	۱۹۰	۱۰۰

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود تعداد ۱۴۵ نفر (۷۶/۳٪) از کتابداران معتقدند که توانایی زیاد و بسیار زیادی در درک صحیح نیاز اطلاعاتی خود دارند، ۳۹ نفر (۲۰/۵٪) در حد متوسط و ۶ نفر (۳/۲٪) این توانایی را در خود هیچ و بسیار توصیف کرده‌اند.

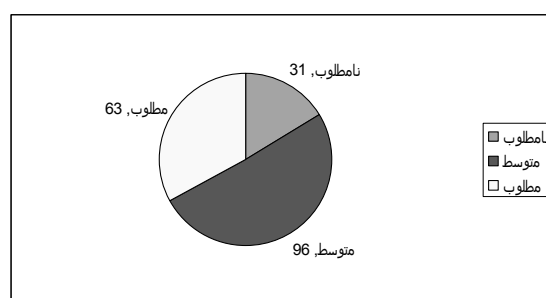
جدول ۲. آمارهای مرکزی و پراکندگی شاخص مهارت کتابداران عمومی در توانایی درک صحیح نیاز اطلاعاتی

پرسش اول پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در درک صحیح نیاز اطلاعاتی	۳/۷۸	۰/۷۵	۱	۵

در این جدول و جدول‌های مشابه دیگر اگر میانگین ۲/۵ باشد مهارت در حد متوسط است، اگر بالای ۲/۵ باشد مهارت در حد مطلوب و اگر زیر ۲/۵ باشد در حد نامطلوب است. بنابراین از آنجا که در جدول شماره ۲ میانگین مهارت جامعه‌ی پژوهش در توانایی درک نیاز اطلاعاتی عدد ۳/۷۸ می‌باشد یعنی اینکه مهارت کتابداران در درک صحیح نیاز اطلاعاتی خود بالاتر از حد متوسط است، پس وضعیت کتابداران در مورد این مهارت در سطح مطلوبی قرار دارد.



پرسش ۲ به بررسی مهارت کتابداران عمومی در استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی می‌پردازد، برای پاسخ به این پرسش میزان آشنایی کتابداران کتابخانه‌های عمومی با منابع ردیف اول، منابع ردیف دوم، توانایی آنها در تشخیص و شناسایی امکانات و محدودیت‌های منابع چاپی و میزان آشنایی آنها با روش‌های جستجوی اطلاعات در این منابع پرسش شد.



نمودار ۱. توزیع فراوانی مهارت در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی

همانگونه که از نمودار ۱ برداشت می‌شود، در ۹۶ نفر (۵۰/۵ درصد) میزان این مهارت در سطحی متوسط، در ۶۳ نفر (۳۳/۲ درصد) در سطحی مطلوب و در ۳۱ نفر (۱۶/۳ درصد) نیز در سطحی نامطلوب گزارش شده است.

جدول ۳. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی

پرسش دوم پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی	۳/۳۴	۰/۷۶	۱/۲	۵/۲

از جدول ۳ چنین برداشت می‌شود که میانگین مهارت افراد مورد بررسی در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی، ۳/۳۴ می‌باشد که عددی بالاتر از سطح متوسط است.

در پرسش ۳ مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده از ابزارهای مختلف

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی بررسی شد. برای پاسخ به این پرسش میزان آشنایی کتابداران با منابع الکترونیکی، میزان کسب اطلاع آنها از این نوع منابع، آشنایی کتابداران با محدودیت‌ها و امکانات منابع الکترونیکی و آشنایی آنها با روش‌های جستجوی اطلاعات الکترونیکی بررسی می‌شود.

جدول ۴. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص مهارت استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی

درصد	تعداد	مهارت استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی
۳۹/۵	۷۵	نامطلوب
۳۵/۸	۶۸	متوسط
۲۴/۷	۴۷	مطلوب
۱۰۰	۱۹۰	کل

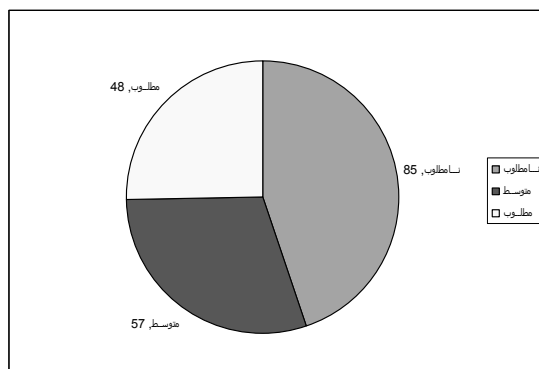
چنانکه جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که میزان این مهارت در ۷۵ نفر (۳۹/۵ درصد) نامطلوب، و در ۶۸ نفر (۳۵/۸ درصد) در سطحی متوسط و در ۴۷ نفر (۲۴/۷ درصد) نیز در سطحی مطلوب می‌باشد. در کل می‌توان گفت که جامعه‌ی مورد پژوهش از نظر مهارت استفاده از ابزارهای مختلف جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی در سطح نامطلوبی قرار دارد.

جدول ۵. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی

پرسش سوم پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی	۲/۱۸	۱/۴۳	۰	۵

همان‌طور که داده‌های مندرج در جدول ۵ نشان می‌دهد میانگین مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی عدد ۲/۱۸ است که عددی نامطلوب می‌باشد.

پرسش ۴ به بررسی مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته می‌پردازد.



نمودار ۲. توزیع فراوانی مهارت استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته

داده‌های ترسیم شده در نمودار ۲ نشان می‌دهد که مهارت استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته در ۸۵ نفر (۴۴/۸ درصد) در سطحی نامطلوب، در ۵۷ نفر (۳۰ درصد) در سطحی متوسط و در ۴۸ نفر (۲۵/۲ درصد) در سطحی مطلوب قرار دارد.

جدول ۶. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته

پرسش ۴ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته	۲/۰۸	۱/۴۲	۰	۵

داده‌های مندرج در جدول ۶ حاکی از این است که میانگین مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته ۲/۰۸ و پایین‌تر از سطح متوسط است. در نتیجه می‌توان گفت وضعیت این مهارت، در کتابداران کتابخانه‌های عمومی در سطحی نامطلوب قرار دارد.

پرسش ۵ به بررسی مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت می‌پردازد.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جدول ۷. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص مهارت استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت

مهارت استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت	تعداد	درصد
نامطلوب	۹۹	۵۲/۲
متوسط	۵۴	۲۸/۴
مطلوب	۳۷	۱۹/۴
کل	۱۹۰	۱۰۰

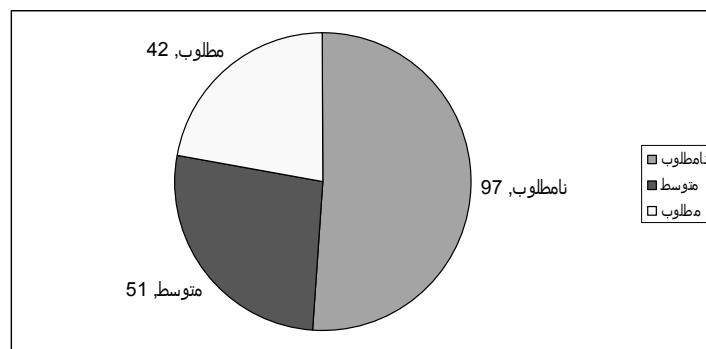
جمع‌بندی نمرات دریافتی کتابداران در جدول ۷ نشان می‌دهد که در ۹۹ نفر (۵۲/۲ درصد) از افراد مورد بررسی، میزان مهارت استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت در سطحی نامطلوب، در ۵۴ نفر (۲۸/۴ درصد) در سطحی متوسط و در ۳۷ نفر (۱۹/۴ درصد) در سطحی مطلوب قرار دارد.

جدول ۸. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت

پرسش ۵ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت	۱/۸۳	۱/۳۵	۰	۵

جدول ۸ نشان می‌دهد که میانگین به دست آمده از مهارت آزمودنی‌ها در استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های خبری و بحث در اینترنت ۱/۸۳ است. بنابراین می‌توان گفت که این مهارت در جامعه‌ی پژوهش در حد نامطلوبی قرار دارد. پرسش ۶ پژوهش به مهارت استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی می‌پردازد.





نمودار ۳. توزیع فراوانی مهارت جامعه پژوهش در استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی

داده‌های مندرج در نمودار ۳ حاکی از این است که در ۹۷ نفر (۵۱/۱ درصد) مهارت استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی در سطحی نامطلوب، در ۵۱ نفر (۲۶/۸ درصد)، در سطحی متوسط و در ۴۲ نفر (۲۲/۱ درصد) در سطحی مطلوب قرار دارد.

جدول ۹. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی

پرسش ۶ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت استناددهی به منابع اطلاعاتی چاپی و الکترونیکی	۲/۳۴	۱/۱۳	۰	۵

مطابق داده‌های مندرج در جدول ۹ میانگین می‌توان گفت که مهارت استناددهی در آزمودنی‌های پژوهش ۲/۳۴ می‌باشد که عددی پایین‌تر از حد متوسط می‌باشد. بنابراین وضعیت این مهارت در آزمودنی‌ها نامطلوب است.

از آنجا که مهارت انتخاب و طراحی روش‌هایی که افراد را در کوتاه‌ترین زمان ممکن و کم‌ترین هزینه به دقیق‌ترین و مناسب‌ترین اطلاعات برساند اهمیت بسیار زیادی دارد، لذا پرسش هفتم پژوهش به این مسأله پرداخته است که میزان مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین روش جستجوی اطلاعات در چه حد است.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جدول ۱۰. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص مهارت در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات

طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات	تعداد	درصد
نامطلوب	۷۶	۴۰
متوسط	۶۸	۳۵/۸
مطلوب	۴۶	۲۴/۲
کل	۱۹۰	۱۰۰

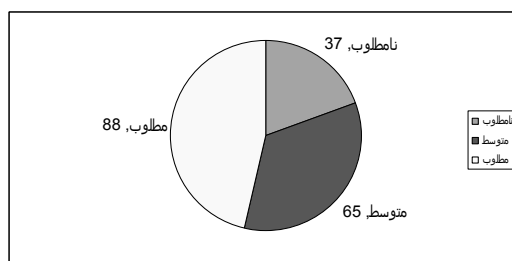
همان‌طور که داده‌های جدول ۱۰ نشان می‌دهند مهارت ۷۶ نفر (۴۰ درصد) در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات در حد نامطلوب، مهارت ۶۸ نفر (۳۵/۸ درصد) در حد متوسط و در ۴۶ نفر (۲۴/۲ درصد) در حد مطلوب قرار دارد.

جدول ۱۱. آمارهای مرکزی و پراکندگی شاخص مهارت کتابداران عمومی در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات

پرسش ۷ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات	۲/۴۷	۱/۱۰	۰	۵

طبق داده‌های مندرج در جدول ۱۱، میانگین مهارت استناددهی در آزمودنی‌های پژوهش ۲/۴۷ است که عددی نامطلوب است.

پرسش ۸ به بررسی وضعیت مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید می‌پردازد.



نمودار ۴: توزیع فراوانی مهارت ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید

از نمودار ۴ چنین برداشت می‌شود که در ۳۷ نفر (۱۹/۵ درصد) از کتابداران کتابخانه‌های عمومی، مهارت ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید در سطح نامطلوب، در ۶۵ نفر (۳۴/۲ درصد) در سطح متوسط و در ۸۸ نفر (۴۶/۳ درصد) در سطح مطلوب قرار دارد.

جدول ۱۲. میانگین و پراکندگی شاخص مهارت کتابداران عمومی در ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید

پرسش ۸ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در ترکیب اطلاعات جدید با دانسته‌های قبلی و تولید دانش جدید	۲/۹۳	۰/۹۳	۰/۵	۵

طبق داده‌های مندرج در جدول ۱۲ میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۲/۹۳ و در حدی مطلوب است.

پرسش ۹ به بررسی مهارت جامعه‌ی پژوهش در ارزیابی نتیجه‌ی فرایند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی می‌پردازد.

جدول ۱۳. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص مهارت ارزیابی نتیجه فرایند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی

مهارت در ارزیابی نتیجه فرایند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی	تعداد	درصد
نامطلوب	۲۵	۱۳/۲
متوسط	۶۱	۳۲/۱
مطلوب	۱۰۴	۵۴/۷
کل	۱۹۰	۱۰۰

از بررسی داده‌های مندرج در جدول ۱۳ چنین برداشت می‌شود که مهارت ارزیابی نتیجه‌ی فرایند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی در ۱۰۴ نفر (۵۴/۷ درصد) در سطح مطلوب، در ۶۱ نفر (۳۲/۱ درصد) در سطح متوسط و در ۲۵ نفر (۱۳/۲ درصد) در سطح نامطلوب قرار دارد.

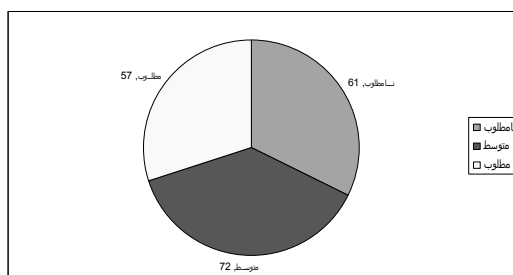
بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جدول ۱۴. آمارهای مرکزی و پراکندگی شاخص مهارت ارزیابی نتیجه فرآیند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی

پرسش ۹ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در ارزیابی نتیجه فرآیند جستجو در رابطه با رفع نیاز اطلاعاتی	۳	۰/۸۶	۰/۶۷	۵

طبق داده‌های مندرج در جدول ۱۴ میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش عدد ۳ است. همان‌طور که مشاهده می‌شود این عدد بالاتر از حد متوسط است و نشان می‌دهد که وضعیت کتابداران در این مهارت تقریباً مطلوب می‌باشد.

پرسش ۱۰ به بررسی مهارت کتابداران در استفاده‌ی خلاق از فن‌آوری‌ها در جهت تولید محصولات و عملکرهای نوین می‌پردازد.



نمودار ۵. توزیع فراوانی مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده خلاق و مناسب از فناوری، در جهت تولید محصولات و عملکرهای نوین

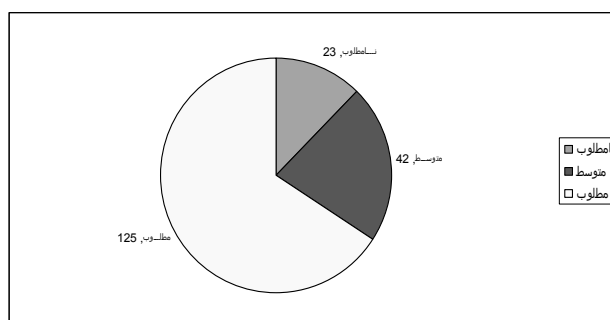
نمودار ۵ نشان می‌دهد که مهارت استفاده‌ی خلاق و مناسب از فناوری، در جهت تولید محصولات و عملکرهای نوین در ۷۲ نفر (۳۷/۹ درصد) از آزمودنی‌ها در سطحی متوسط، در ۶۱ نفر (۳۲/۱ درصد) در سطحی نامطلوب و در ۵۷ نفر (۳۰ درصد) در سطحی مطلوب قرار دارد.

جدول ۱۵. آمارهای مرکزی و پراکندگی شاخص مهارت استفاده خلاق و مناسب از فناوری، در جهت تولید محصولات و عملکرهای نوین

پرسش ۱۰ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در استفاده خلاق و مناسب از فناوری، در جهت تولید محصولات و عملکرهای نوین	۲/۷۱	۰/۸۶	۰	۵

طبق داده‌های مندرج در جدول ۱۵ میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۲/۷۱ یعنی اندکی بالاتر از حد متوسط می‌باشد.

پرسش ۱۱ پای‌بندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات را بررسی می‌کند.



نمودار: توزیع فراوانی پای‌بندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات

همان‌طور که در نمودار ۶ نشان داده شده است، در ۱۲۵ نفر (۶۵/۸ درصد) از افراد مورد بررسی میزان پای‌بندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات در سطحی مطلوب، در تعداد ۴۲ نفر (۲۲/۱ درصد) میزان این پای‌بندی در سطحی متوسط و در ۲۳ نفر (۱۲/۱ درصد) این پای‌بندی در سطحی نامطلوب قرار دارد.

جدول ۱۶. میانگین و پراکندگی در پای‌بندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات

پرسش ۱۱ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
پای‌بندی به مسئله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات	۳/۲۰	۰/۹۰	۰	۵

داده‌های مندرج در جدول ۱۶ نشان می‌دهند که میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۳/۲۰ می‌باشد. در نتیجه می‌توان گفت که وضعیت این مهارت در آزمودنی‌ها، مطلوب است.

پرسش ۱۲ به بررسی مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی می‌پردازد.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جدول ۱۷. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص مهارت در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی

مهارت کتابداران عمومی در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی	تعداد	درصد
نامطلوب	۵۹	۳۱/۱
متوسط	۷۱	۳۷/۴
مطلوب	۶۰	۳۱/۵
کل	۱۹۰	۱۰۰

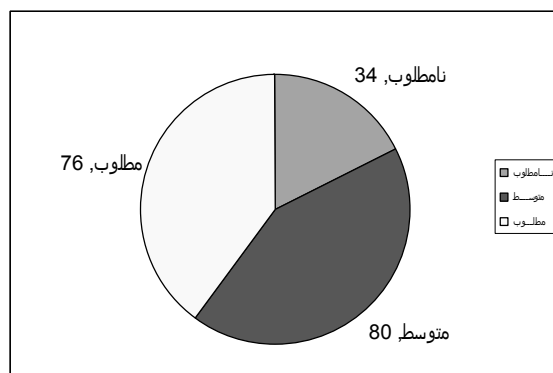
داده‌های ثبت شده در جدول ۱۷ حاکی از آن است که مهارت ۷۱ نفر (۳۷/۴ درصد) از کتابداران کتابخانه‌های عمومی در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی در سطحی متوسط، در ۶۰ نفر (۳۱/۵ درصد) در سطحی مطلوب و در ۵۹ نفر (۳۱/۱ درصد) در سطحی نامطلوب قرار دارد.

جدول ۱۸. میانگین و پراکندگی مهارت در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی

پرسش ۱۲ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
مهارت در سازمان‌دهی، خلاصه‌برداری و چکیده‌نویسی از منابع و مدارک اطلاعاتی	۲/۶۷	۱/۰۴	۰	۵

همان‌طور که داده‌های مندرج در جدول ۱۸ نشان می‌دهد این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۲/۶۷ است که سطحی متوسط می‌باشد.

پرسش ۱۳ به بررسی توانایی کتابداران کتابخانه‌های عمومی در تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات می‌پردازد.



نمودار ۷. توزیع فراوانی مهارت تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات

همانگونه که نمودار ۷ نشان می‌دهد مهارت ۸۰ نفر (۴۲/۱ درصد) از آزمودنی‌ها در تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات به دست آمده در سطحی متوسط، در ۷۶ نفر (۴۰ درصد) در سطحی مطلوب و در ۳۴ نفر (۱۷/۹ درصد) در سطحی نامطلوب قرار دارد.

جدول ۱۹. آمارهای مرکزی و پراکندگی مهارت تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات

پرسش ۱۳ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
تعیین و تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات	۳/۱۶	۱/۰۳	۰	۵

همان‌طور که داده‌های مندرج در جدول ۱۹ نشان می‌دهند میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۳/۱۶ است یعنی اینکه این مهارت در افراد مورد بررسی در سطح متوسطی قرار دارد.

پرسش ۱۴ که آخرین پرسش پژوهش است به بررسی وضعیت میزان مشورت کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان در مشورت با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات می‌پردازد.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

جدول ۲۰. توزیع فراوانی و درصد فراوانی شاخص میزان مشورت کتابداران عمومی با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات

میزان مشورت کتابداران کتابخانه‌های عمومی با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات	تعداد	درصد
نامطلوب	۱۵۰	۷۸/۹
متوسط	۲۷	۱۴/۲
مطلوب	۱۳	۶/۹
کل	۱۹۰	۱۰۰

داده‌های جدول ۲۰ از این است که در ۱۵۰ نفر (۷۸/۹ درصد) از کتابداران کتابخانه‌های عمومی، میزان مشورت با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات در سطحی نامطلوب، در ۲۷ نفر (۱۴/۲ درصد) در سطحی متوسط و در ۱۳ نفر (۶/۹ درصد) در سطحی نامطلوب قرار دارد.

جدول ۲۱. میانگین و پراکندگی میزان مشورت کتابداران کتابخانه‌های عمومی با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات

پرسش ۱۴ پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل نمره	حداکثر نمره
میزان مشورت کتابداران کتابخانه‌های عمومی با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی در بازیابی اطلاعات	۱/۱۷	۱/۳۹	۰	۵

هم‌چنین طبق داده‌های مندرج در جدول ۲۱، میانگین این مهارت در آزمودنی‌های پژوهش ۱/۱۷ است که نشانگر وضعیت نامطلوبی است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه‌ی جمعیت‌شناختی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان نشان داد که از تعداد ۱۹۰ نفر کتابدار عمومی استان خوزستان، ۸۴ نفر (۴۴/۲۵ درصد) مرد و تعداد ۱۰۶ نفر (۵۵/۷۵ درصد) زن هستند. همان‌طور که آمار نشان می‌دهد اکثر کتابداران کتابخانه‌های



عمومی استان خوزستان را زنان تشکیل می‌دهند. بررسی توزیع سنی جامعه‌ی پژوهش نیز نشان می‌دهد که بیشتر کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در رده‌ی سنی زیر ۳۵ سال قرار دارند. پژوهش نشان می‌دهد که نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان، نسبتاً جوان هستند و انتظار می‌رود کارایی و توان بالایی داشته باشند. هم‌چنین سایر داده‌های جمعیت‌شناختی نشان می‌دهند که مدرک تحصیلی بیش‌تر کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان کاردانی و کارشناسی است، بنابراین جامعه‌ی آماری این پژوهش از تحصیلات نسبتاً بالایی برخوردار هستند. با این وجود ۵۵ نفر (۲۹ درصد) از کتابداران شاغل، دیپلم و زیردیپلم هستند. بنابراین با توجه به جوان بودن مجموعه از یک سو و ضرورت بکار گرفتن نیروهای انسانی متخصص و با تحصیلات دانشگاهی بالاتر از سوی دیگر، لازم است که علاوه بر فراهم آوردن تمهیداتی جهت ادامه‌ی تحصیل کتابداران شاغل، تلاش شود تا نیروهای متخصص جدید، جذب کتابخانه‌های عمومی استان شوند. از کل ۱۹۰ نفر پاسخ‌دهنده، تعداد ۱۷۵ نفر (۹۲/۱ درصد) میزان آشنایی خود را با زبان انگلیسی در حد متوسط و پایین‌تر از حد متوسط توصیف کرده‌اند. بدیهی است که تسلط کافی به زبان انگلیسی یکی از عوامل کسب بهینه‌ی اطلاعات از منابع اطلاعاتی جهانی و یکی از پیش‌نیازهای لازم برای مجهز شدن به مهارت‌های سواد اطلاعاتی است. بنابراین باید سعی شود با برگزاری دوره‌هایی این میزان آشنایی، افزایش یابد. از آنجایی که تمامی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان دوره‌های آموزشی ICDL را گذرانده‌اند، تعداد ۱۸۳ نفر (۹۶/۳ درصد) به این پرسش که آیا با رایانه آشنایی دارند یا خیر، پاسخ مثبت داده‌اند و ۱۴۹ نفر (۸۷/۴ درصد) نیز برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت متناسب و مرتبط با رفع نیازهای اطلاعاتی‌شان را مؤثر و مفید دانسته‌اند.

هم‌چنین یافته‌ها نشان می‌دهند که اگر چه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان، توان بالایی در درک نیاز اطلاعاتی خود دارند و مدعی هستند که مهارت‌شان در ترکیب اطلاعات قدیم و جدید و تولید دانش و هم‌چنین ارزیابی نتایج جستجوی در منابع چاپی سطح مطلوب و مناسبی دارد، اما وضعیت آنها در ۹ مهارت دیگر در حد نامطلوب و متوسط است.

تجزیه و تحلیل پاسخ کتابداران به پرسش‌های پژوهش نشان می‌دهد که کتابداران



بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان هیچ‌گونه آشنایی با فن‌آوری‌های جدید، حتی در حوزه‌ی کتابداری و اطلاع‌رسانی ندارند. مهارت آنها در استفاده از امکانات و ویژگی‌های موتورهای کاوش، گروه‌های بحث و گروه‌های خبری در اینترنت در سطح نامطلوبی قرار دارد. از این رو با توجه به اینکه امروزه اینترنت یکی از فراگیرترین رسانه‌ها و منبع اطلاعاتی مهم در جهان اطلاعات محسوب می‌شود، آشنایی با اینترنت و امکانات و ویژگی‌های آن جزء ضرورت‌های زندگی در قرن بیست و یکم است و عدم آشنایی با این مقوله و عدم کسب اطلاعات از این منابع به منزله‌ی عقب افتادن از تمامی تغییرات و تحولات جاری و ساری در دنیا است. لذا باید برنامه‌هایی در جهت تقویت این مهارت برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان تنظیم شود.

امروزه پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته از جمله منابع اطلاعاتی سریع، ارزان و پرکاربرد هستند و عدم آشنایی و عدم استفاده از این پایگاه‌ها به منزله‌ی عدم دسترسی به حجم عظیمی از جدیدترین اطلاعات است. با این وجود، بررسی داده‌های حاصل نشان می‌دهد که اکثر کتابداران، پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته را نمی‌شناسند، به‌همین دلیل هیچ‌گونه استفاده‌ای از این پایگاه‌ها ندارند. از سوی دیگر از آن جا که امروزه منابع الکترونیکی به دلایل گوناگون، کاربرد بیشتری پیدا کرده‌اند و جدیدترین مطالب در منابع الکترونیکی یافت می‌شوند، تقویت مهارت استفاده از این منابع برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی لازم و ضروری است. حال آنکه مجموع نمرات دریافتی آنها نشان می‌دهد که مهارت جامعه‌ی پژوهش در استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت الکترونیکی نامطلوب است.

هم‌چنین نتایج پژوهش نشان داد که کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در صورت استفاده از منابع چاپی و الکترونیکی، مهارت استناددهی به این منابع را ندارند. حال آنکه استناددهی به منابع اطلاعاتی در هنگام استفاده از اطلاعات دیگران، ضروری و از جمله اصول رعایت امانت و استفاده‌ی اخلاقی از اطلاعات دیگران می‌باشد. بنابراین جامعه‌ی پژوهش باید در این زمینه، آموزش‌های لازم را ببینند تا هم به اهمیت استناددهی به منابع اطلاعاتی پی‌برند و هم روش‌های استناددهی به منابع اطلاعات را بیاموزند.

کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان توان خود را در طراحی یا انتخاب



مناسب‌ترین و مؤثرترین روش برای دستیابی به اطلاعات در سطح نامطلوب و نامناسبی توصیف نموده‌اند. این در حالی است که مهارت در طراحی و انتخاب مناسب‌ترین و مؤثرترین روش دستیابی به اطلاعات، در بازیابی دقیق، سریع و کم‌هزینه بسیار مؤثر است چراکه امروزه صرفه‌جویی در وقت و هزینه، اهمیت فراوانی دارد. از این رو تقویت مهارت انتخاب یا طراحی شیوه‌هایی که افراد را دقیق‌تر، سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر به اطلاعات مفید، مؤثر و مرتبط برساند لازم و ضروری است. بنابراین وضعیت نامطلوب این مهارت در کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان نیاز به آموزش آنان را در این زمینه نشان می‌دهد.

سایر نتایج پژوهش نشان می‌دهند که کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به‌منظور بازیابی بهتر، مفیدتر و مرتبط‌تر اطلاعات و فائق آمدن بر کمبودهای خود، با دیگر کتابداران و متخصصان موضوعی مشورت نمی‌نمایند. حال آنکه مشاوره و مشورت یکی از روش‌های مهم و معتبر در کسب دانش است.

همان‌طور که ذکر شد یکی از دیگر مهارت‌های سواد اطلاعاتی که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت مهارت استفاده از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات چاپی است. از آنجا که این منابع در کتابخانه‌های عمومی هنوز جزء پرکاربردترین منابع می‌باشند لذا توانایی و مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی در استفاده از این ابزارها و شیوه‌های بازیابی اطلاعات از آنها لازم و ضروری است. از سوی دیگر علی‌رغم اینکه منابع چاپی از قدیمی‌ترین منابع اطلاعاتی هستند و انسان از دیرباز با این منابع در تماس بوده است، کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان توان خود را در استفاده‌ی صحیح از ابزارهای جستجو و بازیابی اطلاعات به صورت چاپی در حد متوسطی گزارش کرده‌اند.

همان‌طور که می‌دانیم سازمان‌دهی مناسب و صحیح اطلاعات به بازیابی سریع اطلاعات کمک شایانی خواهد کرد و امکان استفاده‌ی مجدد از اطلاعات را برای دیگران نیز مهیا می‌کند. با اینکه خلاصه‌ها و چکیده‌ها از جمله ابزارهای مهم، مفید و پرکاربرد در بازیابی اطلاعات هستند، اما جمع‌بندی نمرات دریافتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان نشان می‌دهد که این مهارت در آنها در سطح متوسطی است. لذا مجهز نمودن کتابداران کتابخانه‌های عمومی به این مهارت از جمله مواردی است که نیاز به آموزش و برنامه‌ریزی دارد.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

هم‌چنین کتابداران کتابخانه‌های عمومی توانایی خود را در استفاده‌ی خلاق و مناسب از فن‌آوری‌ها در جهت تولید محصولات و عمل‌کردهای نوین در حد متوسط گزارش کرده‌اند و میزان پای‌بندی آنها به مسأله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های قانونی و اجتماعی استفاده از اطلاعات در وضعیت مطلوبی است. لازم به ذکر است که پای‌بندی به مسأله‌ی حق مؤلف و محدودیت‌های آن از وظایف اخلاقی و انسانی تمام افرادی است که به نوعی با دانش مکتوب، سر و کار دارند.

امروزه مهارت تشخیص نکات اصلی موجود در اطلاعات، حائز اهمیت فراوان است. از این رو با توجه به اینکه اطلاعات به وفور و از مجراهای گوناگون در دسترس همگان قرار می‌گیرد، توانایی تشخیص اطلاعات سره از ناسره و تشخیص نکات اصلی و مرتبط از اهمیت بسزایی برخوردار است. چرا که در غیر این صورت انبوه اطلاعات غیرمرتبط، بی‌اهمیت و حتی گاه نادرست، باعث هدر رفتن وقت و هزینه‌ی افراد خواهد شد و گاه اطلاعات نادرست، صدمات جبران‌ناپذیری را به بار می‌آورد. جمع‌بندی نمرات کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به این پرسش نشان داد که وضعیت آنها در این مهارت در سطح متوسطی است. نگاهی کلی به نتایج حاصل از بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که بیشترین ناتوانی جامعه‌ی پژوهش، مربوط به مهارت‌های استفاده از منابع الکترونیکی و اینترنت می‌باشد. لذا باید دلایل عمده‌ی این ضعف‌ها در کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان ریشه‌یابی و توجه مسئولان امر به این موارد جلب شود. به علاوه باید تمهیداتی به کار بست تا این نقاط ضعف و کمبودها مرتفع گردند. از سوی دیگر برگزاری کارگاه‌های آموزشی ضمن خدمت مناسب و مرتبط با نیازهای اطلاعاتی کتابداران می‌تواند یکی از راهکارهای رفع این نقصان‌ها باشد. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در بسیاری از زمینه‌ها دارای نقاط ضعف فراوانی بوده و نیاز به گذراندن دوره‌های آموزشی ضمن خدمت به صورت مستمر، متناسب و فشرده دارند. در کل، اطلاعات دریافتی و جمع‌بندی نمرات دریافتی نشان می‌دهد که وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان در حد متوسطی قرار دارد.

در نهایت باید خاطر نشان کرد که کتابداران کتابخانه‌های عمومی به سبب تأثیر خدماتشان



در جامعه از یک سو و گستردگی طیف مراجعه کنندگان به آنها از سوی دیگر و لزوم تسلط بر ابزارها و فن آوری های نوین، همواره نیازمند خودآموزی و بازآموزی مستمر هستند و باید هماهنگ و همگام با تغییرات و تحولات، تغییر نمایند. از این رو کتابداران باید برای دستیابی به مهارت های سواد اطلاعاتی آموزش های لازم را ببینند تا هم خود افرادی با سواد اطلاعاتی شوند و هم در نقش نوین خود به عنوان آموزش گران و مروجان سواد اطلاعاتی به افراد جامعه موفق باشند.

پیشنهادهای اجرایی پژوهش

برپایه نتایج این پژوهش، موارد زیر در راستای ارتقاء مهارت های سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه های عمومی استان خوزستان پیش نهاد می شوند:

۱. ایجاد واحدی تحت عنوان واحد آموزش نیروی انسانی در نهاد کتابخانه های عمومی استان خوزستان.
۲. تهیه برنامه ای مدون از سوی نهاد کتابخانه های عمومی استان خوزستان (واحد آموزش نیروی انسانی) جهت برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت براساس یافته های این پژوهش.
۳. دعوت از استادان و پیش کسوتان کتابداری و اطلاع رسانی جهت تدریس در دوره های آموزشی ضمن خدمت.
۴. دعوت از استادان و پیش کسوتان کتابداری و اطلاع رسانی جهت ایراد سخنرانی و توجیه اهمیت نقش کتابداران و حرفه ی کتابداری در بالا بردن سطح سواد اطلاعاتی در جامعه.
۵. برگزاری سمینارها و همایش های علمی از سوی نهاد کتابخانه های عمومی استان خوزستان به صورت سالیانه، و تشویق و ترغیب کتابداران به شرکت فعال در این سمینارها و ارائه ی مقاله.
۶. تهیه ی نشریه ی داخلی در استان و فراهم آوردن امکان چاپ مقاله ها، کارهای علمی و پژوهشی، و انعکاس موفقیت های علمی و راهکارها و پیشنهادهای مناسب کتابداران در این نشریه.
۷. برگزاری دوره های آموزش زبان انگلیسی، چرا که زبان انگلیسی به عنوان زبان علم جهانی، یکی از پیش نیازهای سواد اطلاعاتی است.

بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

۸. برگزاری کارگاه‌های آموزشی رایانه، اینترنت و
۹. برگزاری کارگاه‌های آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی پیوسته و ناپیوسته و آموزش استفاده‌ی صحیح از این پایگاه‌ها.
۱۰. برگزاری کارگاه‌های آموزشی شیوه‌های خلاصه‌برداری، چکیده‌نویسی و نمایه‌سازی، سازمان‌دهی اطلاعات و روش‌های استناددهی به منابع اطلاعاتی.
۱۱. برگزاری کارگاه‌های روش تحقیق و مقاله‌نویسی.
۱۲. برگزاری دوره‌های آموزشی برای کتابداران در جهت تقویت مهارت‌های مربوط به فراگیری مستقل و آموزش شیوه‌های انتقال اطلاعات به دیگران.
۱۳. فراهم آوردن امکان بررسی و ارزیابی سالیانه‌ی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان و مقایسه‌ی نتایج حاصل.
۱۴. برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای آشناسازی کتابداران با روش‌ها، ملاک‌ها و معیارهای ارزیابی منتقدانه‌ی منابع چاپی و به خصوص الکترونیکی.
۱۵. هم‌چنین پیش‌نهاد می‌شود مهارت‌های سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی سایر استان‌ها نیز ارزیابی شده و نتایج آن با پژوهش حاضر مقایسه شوند.

منابع

- اصلانی ملایری، محسن (۱۳۷۵). مقایسه تأثیر دو روش آموزش بر سطح آشنایی دانشجویان پزشکی اصفهان با منابع مرجع پزشکی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان.
- الماسی، صادق (۱۳۸۷). بررسی میزان سواد اطلاعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اهواز، اهواز.
- بردستانی، مرضیه (۱۳۸۳). بررسی سواد اطلاعاتی دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز. در رحمت الله فتاحی و محمد حسین دیانی، مجموعه مقالات سمینار آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع رسانی و موزه‌ها، خرداد ۱ و ۲، (ص ۴۷۹-۴۹۳). مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.
- پریرخ، مهری؛ مقدس زاده، حسن (۱۳۷۸). سواد اطلاعاتی: پژوهشی پیرامون چگونگی کسب سواد اطلاعاتی. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد، بهار و تابستان، ۳۱۸-۳۳۴.



حافظی، ابراهیم؛ بختیاری، زهرا (۱۳۸۳). نقش سواد اطلاعاتی مراجعان در بهره گیری از منابع کتابخانه ای کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی. در رحمت الله فتاحی و محمد حسین دیانی، مجموعه مقالات سمینار آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه ها، مراکز اطلاع رسانی و موزه ها، خرداد ۱ و ۲، (ص ۳۵۵-۳۷۴). مشهد: سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.

رحیمی، علیرضا؛ الماسی، صادق (۱۳۸۳)، اردیبهشت ۱۰ و ۱۱. بررسی وضعیت سواد اطلاعاتی کتابداران شاغل در کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و نگرش آنها بر عوامل مؤثر در سواد اطلاعاتی. ارائه شده در ششمین همایش ملی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی با تکیه بر نظام های نوین اطلاع رسانی و پژوهش های پزشکی، اصفهان.

صیامیان، حسن؛ افسانه، شهرابی (۱۳۸۳). ویژگی های سواد اطلاعاتی در قرن بیست و یکم. در رحمت الله فتاحی و محمد حسین دیانی، مجموعه مقالات سمینار آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه ها، مراکز اطلاع رسانی و موزه ها، خرداد ۱ و ۲، (ص ۴۲۹-۴۵۰). مشهد: سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.

طباطبایی، ناهید (۱۳۷۸). بررسی مفهوم سواد اطلاعاتی (تحلیل محتوای مقاله ها نشریات). فصلنامه کتاب، ۳۹، ۷۸-۹۳.

فتاحی، رحمت الله (۱۳۷۹). الگویی برای بازنگری و تجدید ساختار آموزشهای کتابداری و اطلاع رسانی در ایران با توجه به تحولات جدید در محیط اطلاعاتی. کتابداری و اطلاع رسانی، ۳(۱)، ۲۱-۴۴.

فرج پهلوی، عبدالحسین؛ مرادی مقدم، حسین (۱۳۸۳). بررسی نظریات اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز نسبت به برنامه های آموزشی مورد نیاز آنها درباره جستجوی اطلاعات به عنوان یکی از ابعاد سواد اطلاعاتی و ارائه راهکارهایی جهت نحوه برگزاری این دوره ها. در رحمت الله فتاحی و محمد حسین دیانی، مجموعه مقالات سمینار آموزش استفاده کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه ها، مراکز اطلاع رسانی و موزه ها، خرداد ۱ و ۲، (ص ۳۳۵-۳۵۳). مشهد: سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی.

معرفت سارخانگلوی، رحمان (۱۳۸۵) مقایسه سطح مهارت های سواد اطلاعاتی دانشجویان سال آخر کارشناسی کتابداری و اطلاع رسانی در دانشگاه های دولتی واجد و فاقد تحصیلات تکمیلی کتابداری و اطلاع رسانی. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز.

Eve, Julie; Groot, Margo De; Schmidt, Ann-Marie (2007). Supporting Longlife Learning in Public Libraries. *Library Review*, 56, 485-393.

Flaspoher, Molly R. (2003). Information Literacy Program Assessment: One Small College Task The Big Plunge. *Reference Services Review*, 2(48), 140- 129, Retrieved from <http://olh. Csa.Com/ids>.



بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های ...

- Gelbwasser, Sherry E. (2004). *Information Literacy For Lifelong Learning Institute Student: Determining a Best Practice Model*, Retrieved from <http://www.lib.umi.com.dissertations/fullcit/3124559>
- Maughan, P. D. (2001). *Assessing Information Literacy Among Undergraduates: A Discussion Literature of University of California – Berkeley Assessment Experience*, Retrieved from <http://oh1.Csa.Com>.
- Moore, Evia Briggs (2006). *The Impact of Library Information Literacy Instruction on the Subsequent Academic Performance of Community College Students in Online Courses*. University of the Pacific.
- Powell, Carroll A; Case-Smith, Jane. (2003). *Information Literacy Skills of Occupational Therapy Graduates: A Survey of Learning Outcomes*. *Journal of Medical Library Association*, 4 (91), 477- 468.
- Ramakrishna, Egowda K.C.; Walmike, R.H. (2004). *Assessment of Information Literacy and Computer Literacy Among Postgraduate Students: A Case Study of Kavempu University Library, SRELS*. *Journal of Information Management*, 4 (41), 367-382, Retrieved from <http://ho1.CSA.com>.
- Schilling, Katherine Lynne (2003). *Information Literacy Skills Development in Undergraduate Medical Education: A Comparison Study of the Training Methodologies on Learning Outcomes*, Retrieved from <http://www.lib.umi.com.dissertations/fullcit>
- Stern, Caroline Marie (2002). *Assessing Entry-Level Digital Information Literacy of In-coming Freshmen*, Retrieved from <http://www.lib.umi.com. EJournals/ fulcit/ 766245151>
- Zuke, Janice E. (2005). *The Teaching of Information Literacy by Public Community College Librarians in the United States*. Southern Illinois University at Carbondale.

به این مقاله این گونه استناد کنید:

رضوان، آذین؛ کوکی، مرتضی؛ بیگدلی، زاهد (۱۳۸۸). بررسی میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان خوزستان به منظور شناسایی نقاط قوت یا ضعف احتمالی آنها در این زمینه. *پیام کتابخانه*، ۱۵ (۳)، ۹-۳۷.

